

ZPRÁVY Z ČESKÉ GEOGRAFICKÉ SPOLEČNOSTI

Zpráva o činnosti Sekce kartografie a geoinformatiky

Předseda Sekce ČGS kartografie a geoinformatiky doc. RNDr. Jaromír Kaňok, CSc. odevzdal výroční zprávu o činnosti a aktivitách sekce za rok 2009 jako jeden z prvních předsedů sekcí a poboček ČGS. Bohužel mojí vinou jsem si zprávu uložil ve svém počítači do špatné složky a dále jsem na ni zapomněl, a tudíž ji i nezařadil do souboru zpráv o činnosti jednotlivých poboček a sekcí ČGS, které byly publikovány v 1. čísle Informací ČGS 2010. Velmi se omlouvám, jak doc. Kaňokovi, tak i všem členům této velmi aktivní sekce ČGS za moje pochybení a zprávu o činnosti dodatečně publikujeme alespoň nyní.

Radim Perlín, šéfredaktor

Třetí Kartografický den v Olomouci (27. 2. 2009)

Po druhém Kartografickém dni v Olomouci (29. 2. 2008), věnovaném tematické kartografii v demografii (přednášející: J. Srb, J. Kraus, D. Kusendová, P. Podolák, V. Voženílek, J. Kaňok, P. Tuček), byl pod záštitou Sekce kartografie a geoinformatiky České geografické společnosti (ČGS), Kartografické společnosti ČR (KS ČR), České asociace pro geoinformace (ČAGI), portálu GEOINFORMATIKA.SK a katedry geoinformatiky (KGI) Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci zorganizován třetí kartografický den v Olomouci.

Hlavním tématem všech kartografických dnů je „Moderní pojetí tematického mapování v geovědních oborech“. Třetí kartografický den byl zaměřen na kartografii v územním plánování. Odbornému setkání kartografů, pracovníků z akademických pracovišť a především z praxe přednesli přední specializovaní odborníci příspěvky na předem vyžádaná témata:

Ing. Ervín Severa (vedoucí oddělení územního plánování, Moravskoslezský kraj – Krajský úřad, Odbor územního plánování, stavebního řádu a kultury): „Územní plán vydaný formou opatření obecné povahy“

prof. Ing. arch. Karel Maier, CSc. (vedoucí Ústavu prostorového plánování včetně výzkumného pracoviště Laboratoře prostorového plánování. Proděkan pro vědu a výzkum Fakulty Architektury ČVUT Praha): „GIS a územní plánování“

RNDr. Jiří Hiess (dlouholetý pracovník Krajského úřadu Vysočina. Předseda profesní organizace České asociace pro geoinformace): „Realita využívání GIS v plánovací praxi: poučení ze seminářů ÚP-GIS 1997–2008“

Mgr. Zuzana Štávová (tematická kartografka, specializující se na řešení vztahů mezi kartografií (tematickou kartografií) a územním plánováním) a Mgr. Jaroslav Burian (geoinformatik specializující se na územní pláno-

vání) – oba jsou pracovníci katedry geoinformatiky, PřF UP v Olomouci: „(NE)Provázanost kartografie a územně plánovací dokumentace“

prof. RNDr. Vít Voženílek, CSc. (vedoucí katedry geoinformatiky, PřF UP v Olomouci) a Mgr. Jaroslav Burian: „Atlasové pojetí územního plánování“

Průběh akce: Obsah všech příspěvků byl směřován do oblasti územního plánování. Nejdříve hovořili odborníci z praxe, z územního plánování, pak následovala problematika kartografického zpracování dat z územního plánování a diskuse. Pozornost byla věnována především využívání kartografických metod pro prezentaci prostorových jevů v územním plánování.

K nejzajímavějším částem akce patřily rozsáhlé diskuse, a to jak po jednotlivých příspěvcích, tak i všeobecná diskuse k hlavnímu tématu na závěr celé akce. Byly vedeny diskuse o: a) nehomogenní geografické kvalitě dat; b) nehomogenní přesnosti sdělení; c) nejistotách a přesnosti informací; d) proveditelnosti přechodu na GIS v územním plánování; e) kartografických vyjadřovacích prostředcích, metodách vhodných či méně vhodných pro zpracování dat územního plánování; f) budoucnosti v územním plánování ve vztahu ke kartografii a geoinformatice. Diskuse byla tak obsáhlá, že musela být, z organizačních důvodů, časově zkracována. Moderátor akce, Jaromír Kaňok, se omlouvá.

Počet účastníků svědčí o velkém zájmu odborníků o řešení speciálních problémů na rozhraní speciálního geovědního oboru (územního plánování) na jedné straně a kartografie (tematické kartografie, GIS) na straně druhé. Zájem o Kartografické dny vzrůstá, což dokumentuje vzrůstající účast na jednotlivých Kartografických dnech (1. KDO 72; 2. KDO 136; 3. KDO 141). Počet účastníků 3. KDO (27. 2. 2009) čítal 88 účastníků z Česka a 2 ze zahraničí a 51 studentů.

Je třeba poděkovat organizátorům, a to všem členům katedry geoinformatiky PřF UP Olomouc a též velmi aktivním studentům oboru geoinformatiky za organizačně téměř bezchybnou akci. Organizátoři věří, že se akce líbila (první ohlasy byly kladné) a že přinesla nová diskusní témata, která ovlivní další vývoj vztahů kartografie, geoinformatiky a územního plánování. Doufají, že i 4. kartografický den v Olomouci (26. 2. 2010) bude stejně podnětný jako ročník předcházející.

Jaromír Kaňok

18. kartografická konference s mottem Quo vadis, kartografie (Olomouc 30. 9. – 2. 10. 2009)

Kartografické konference se pravidelně střídají každé 2 roky v Česku a na Slovensku. 18. kartografickou konferenci organizovala především Kartografická společnost České republiky ve spolupráci s Kartografickou společností Slovenské republiky. Na organizaci se však také, v menší míře, podílela Sekce kartografie a geoinformatiky České geografické společnosti. Nad 18. konferencí převzali záštitu rektor Univerzity Palackého v Olomouci prof. RNDr. Lubomír Dvořák, CSc., hejtmán Olomouckého kraje Ing. Martin Tesařík a poslanec Evropského parlamentu Ing. Jan Březina. Po 12 letech se tak opět do starobylé Olomouce vrátilo setkání odborníků z kartografie, geoinformatiky, geodézie a dalších příbuzných oborů z Česka, Slovenska a Polska.

V rámci konference, které se zúčastnilo 175 registrovaných účastníků, bylo předneseno 83 odborných referátů v 9 tematických blocích a vystaveno 28 posterových příspěvků. Převážná většina přednesených referátů byla současně publikována v recenzovaných časopisech. Technické výstavy se zúčastnilo 12 vystavovatelů a své závěrečné diplomové práce představilo 7 vysokých škol. Veřejné části výstav navštívilo také přes 500 žáků a studentů základních a středních škol a řada dalších návštěvníků z řad široké veřejnosti.

V současné době každodenního používání moderních kartografických produktů ve vědě, veřejné správě i běžném životě hrají mapy, plány, atlasy, snímky a analýzy nezastupitelnou roli. Proto účastníci konference prezentovali své výsledky, čerpali nové myšlenky, uváděli nejnovější produkty, kontaktovali nové partnery a konzultovali své záměry. Konference se zaměřila na mladou generaci s cílem pokračovat ve vědeckých a praktických kartografických činnostech dosažených za dlouhé období svého vývoje a podpořit spolupráci s dalšími vědními disciplínami a technologiemi vedoucími k tvorbě kvalitních kartografických děl.

Na závěr účastníci konference přijali následující doporučení:

1) Pořádat národní a mezinárodní odborné akce ve smyslu schválené koncepce International Cartographic Association;

2) Orientovat výuku kartografie na využívání informačních technologií v návaznosti na tradiční kartografické a polygrafické postupy v technice, přírodovědných a společenskovědních předmětech škol;

3) Dodržovat právní a etické zásady vydávání kartografických děl ve smyslu autorského zákona;

4) Kartografickou tvorbu orientovat na vydávání nových tematických produktů s možností rozšiřování prostřednictvím webových služeb;

5) Využívat současný potenciál datových vrstev o krajině k tvorbě tematických map;

6) Podporovat kartografické aktivity na jiných odborných akcích s cílem eliminovat chyby a nesprávná rozhodnutí při tvorbě map;

7) V roce 2011 uspořádat 19. kartografickou konferenci na Slovensku.

Více informací je k dispozici na internetové stránce www.18kk.upol.cz.

Poznámka k zamyšlení: Je s podivem, že členové Kartografické společnosti ČR jezdí a vystupují na sjezdech České geografické společnosti, ale naopak členové České geografické společnosti na sjezdy Kartografických společností ČR a SR nejedí.

Vít Voženílek, Jaromír Kaňok

Čtvrtý Kartografický den v Olomouci (26. 2. 2010)

(Tento text byl připraven s ohledem na to, že měl vyjít v 1. čísle Informací ČGS.)

Kartografické dny jsou pořádány s perspektivou pravidelného konání. Proto se již organizuje kartografický den čtvrtý, a to opět na PřF UP v Olomouci. Hlavní téma zůstává: Moderní pojetí tematického mapování v geovědních oborech, tentokrát to bude se zaměřením na kartografii (tematickou kartografii) ve školství.

Byli pozváni specializovaní odborníci, aby přednesli referáty na předem určená témata:

K. Kotlík: „Nové pojetí výuky kartografie a geografie v rámci přírodovědných a společenskovedních předmětů“

J. Ptáček: „Další vývoj kartografických pomůcek (map a atlasu) ve školství“

J. Kaňok: „Hodnocení školních atlasů“

T. Hudeček: „Kartografické hodnocení učebnic zeměpisu: učivové a kognitivní mapy“

V. Pászto, J. Miřijovský, L. Marek, J. Pánek: „Neformální zapojení geoinformatických technologií do výuky“

Podrobnější informace jsou na webových stránkách Sekce kartografie a geoinformatiky, které lze najít v rámci webových stránek České geografické společnosti. Organizátoři věří, že se akce bude líbit a že přinese nová diskusní témata.

Jaromír Kaňok

Sekce kartografie a geoinformatiky svoji činnost zaměřuje na kartografické a geoinformatické aspekty v geografických výzkumných a vzdělávacích aktivitách. Ke zkvalitnění a rozšíření své činnosti vyzývá všechny zájemce o kartografii a geoinformatiku. Zjistili jste, že nejste v seznamu členů a chcete spolupracovat? Vyřešíme, stačí napsat e-mail na adresu: jaromir.kanok@upol.cz.

Kontakty:

předseda: doc. RNDr. Jaromír Kaňok, CSc.

Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, katedra geoinformatiky, třída Svobody 26, 771 46 Olomouc;

tel.: 585 634 519, e-mail: jaromir.kanok@upol.cz

Zpráva z jednání Hlavního výboru ČGS 21. 5. 2010

Hlavní výbor České geografické společnosti se sešel na pravidelném jednání dne 21. 5. 2010 v Praze. Jednání HV ČGS se soustředilo na aktuální problémy české geografie spojené s postupem akreditace jednotlivých geografických oborů na katedrách a fakultách, kde se geografie přednáší. Do pracovní skupiny geověd Akreditační komise byli kooptováni doc. Bohumír Janský, prof. Vladimír Baar a doc. Václav Talhofer. Hlavní výbor také vyjádřil znepokojení nad rozdělením geografických oborů v rámci GA ČR. Oborová rada GA ČR Sociologie, sociální geografie, demografie a mediální studia byla doplněna o doc. Milana Jeřábka, nicméně stav považujeme i nadále za velmi neuspokojivý.

HV ČGS vyjadřuje hluboký nesouhlas s dosavadním rozdělením oborů v seznamu Rady vlády pro vědu a výzkum a v číselníku oborů GA ČR. Z diskuse vyplynula nutnost jednoznačně zamezit pokusům o vyřazení geografie ze systému vědeckých oborů. Proti těmto tendencím se budeme bránit mediálně a využijeme k tomu i sjezdu ČGS. Na základě jednání HV ČGS požádal prezident HV ČGS a vědecký tajemník ČGS dopisem Grantovou agenturu ČR

jednak o vytvoření samostatného panelu Geografie, kde by byly spojeny obory fyzické geografie, sociální geografie, demografie a geokartografie. Vzhledem k tomu, že oba dosavadní panely, kde je geografie zastoupena, nemají okolo 80 grantových přihlášek s geografickou tematikou, není podle odpovědi GA ČR zatím možné předpokládat vytvoření tohoto panelu.

Současně s tím prezident a vědecký tajemník iniciovali aktivitu vůči Radě vlády pro výzkum a vývoj s cílem vymezit v číselnících vědeckých oborů v rámci skupiny věd o Zemi samostatný obor geografie. Zatím je geografie uváděna v číselníku pod kódem DE Zemský magnetismus, geodesie, geografie.

HV ČGS se dále zabýval přípravou XXII. sjezdu ČGS v Ostravě a konstatoval, že sjezd je velmi dobře připraven. HV projednal a schválil dílčí úpravy stanov ČGS, které budou projednány na jednání Valného shromáždění ČGS. Hlavní připravovaná úprava stanov ČGS spočívá v umožnění přímé volby prezidenta ČGS.

HV ČGS dále projednal organizaci Studentské vědecké soutěže, která proběhne v rámci XXII. sjezdu ČGS, a stav vydavatelské činnosti v rámci ediční řady Geographica. HV ČGS schválil záměr redakční rady Geografie připravit číslo 3/2010 k regionální konferenci IGU a schválil publikování výročních zpráv poboček a sekcí ČGS na webu www.geography.cz.

HV ČGS dále považuje Zeměpisnou olympiádu za jednu z prioritních aktivit české geografie a je připraven podpořit tento program. Za tím účelem pověřuje Sekci geografického vzdělávání ČGS a jejího předsedu Eduarda Hofmanna, aby navrhli personální doplnění Ústřední komise zeměpisné olympiády a podíleli se na přípravě organizace středoevropského kola této akce v roce 2011.

Česká geografická společnost se bude prezentovat v rámci výstavy Věda pro život samostatným panelem doplněným o ukázkou výtisku Geografie z jednotlivých období činnosti společnosti. Příští jednání HV ČGS se bude konat v pondělí 30. 8. 2010 v předvečer XXII. sjezdu ČGS.

Radim Perlín

Zpráva z jednání Hlavního výboru ČGS 30. 8. 2010

Poslední jednání HV ČGS proběhlo v předvečer XXII. sjezdu ČGS v Ostravě dne 30. 8. 2010. Jednání bylo zaměřeno na přípravu jednání sjezdu a Valného shromáždění ČGS. Prezident T. Siwek představil teze své výroční zprávy a krátce zhodnotil celé 4leté funkční období.

Hlavní výbor vzal na vědomí zprávu prezidenta společnosti a doporučil jednání Valného shromáždění schválit tuto zprávu a stejně tak i zprávu hospodáře a zprávu revizní komise. Hlavní výbor dále projednal návrhy jednotlivých poboček na udělení čestného členství a doporučil Valnému shromáždění schválit udělení čestného členství doc. Bičíkovi, prof. Lobodovi a doc. Drápelovi.

Z přednesené zprávy šéfredaktora Geografie vyplynuly hlavní změny v časopise (jeho uvedení na Web of Science) a také nutnost doplnění členů redakční rady. Na návrh šéfredaktora Geografie schválil Hlavní výbor ČGS doplnění redakční rady Geografie o prof. Jana Kalvodu (PřF UK) a dr. Petra Jehličku (Open University, Velká Británie).

Hlavní výbor dále věnoval velkou pozornost především organizaci a průběhu Valného shromáždění ČGS, projednal jeho průběh a doporučil některé úpravy program.

Protože se jednalo o poslední a tak trochu slavnostní jednání Hlavního výboru ČGS, po skončení oficiálního průběhu všichni členové HV ČGS v neformální diskuzi probrali další společná témata.

Radim Perlín